

УДК 78.472

МАЛОВІДОМІ СТОРІНКИ ЖИТТЄТВОРЧОСТІ ДИРИГЕНТА НАТАНА ГЕРМЕЛІНА

Ферендович М.В.

Галицький академічний камерний хор

Стаття присвячена життєтворчості відомого львівського диригента Натана Гермеліна. Проаналізовано підвалини світоглядного становлення. З'ясовано шляхи розвитку творчої особистості музиканта, окреслено пріоритети і орієнтири діяльності. Розкрито мистецькі ініціативи та подано характеристику диригентського підходу. Висвітлено здобутки маестро в царині виконавського мистецтва. Підсумовано роль Н. Гермеліна у піднесенні культурного рівня єврейської спільноти Львова.

Ключові слова: життєтворчість, диригент, Натан Гермелін, Львів, симфонічний оркестр, Єврейське музичне товариство.

Постановка проблеми. Диригентське мистецтво Львова й Галичини першої третини ХХ століття представлено низкою видатних постатей, які у великій мірі долучилися до піднесення музичної культури регіону. Проблема їх життєтворчості все частіше привертає увагу науковців. І це закономірно, оскільки такі дослідження збагачують скарбницю історії української музичної культури, сприяють тягості й спадкоємності духовних традицій. Адже, диригент особливо в означуваний період виступав як певна консолідуєча сила, особистість довкола якої розгорталася активна діяльність всіх інших учасників культурного руху. Однак, незважаючи на їх соціальну публічність, центральну позицію в стратегії та репертуарній політиці багато імен очільників професійних і аматорських колективів залишаються до цього часу маловідомими й недостатньо вивченими.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українському і зарубіжному музикознавстві Натан Гермелін – диригент розглядається у значній кількості публікацій, присвячених різним аспектам розвитку культурно-мистецьких процесів Львова. Це наукові розвідки з історії музичного життя (Лешек і Тереса Мазепа [5], Мар'яна Зубеляк [3]), єврейського музичного середовища (Альфред Пльон [12], Сильвія Якубчик-Шленчка [9], Олена Дращиця [2]), персоналій відомих музикантів єврейського походження (Ганна Пальмон [23], Ева Нідецька [16], Леон Тадеуш Блащик [8]).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Життєтворчість Н. Гермеліна ще не стала предметом окремого і ґрунтовного висвітлення. Фрагментарний, а часто й маргінальний підхід з окресленої тематики вказує на потребу реконструювання постаті ще одного подвижника музичного мистецтва галицького краю.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у відтворенні світоглядного становлення Н. Гермеліна; висвітленні цільових орієнтирів і пріоритетів творчої активності; аналізі його здобутків в царині виконавського мистецтва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Впливовим чинником формування життєтворчості Натана Гермеліна (1875–1941), первинним осередком його світоглядно-ціннісного становлення була сім'я. Вона являла собою гілку великого єврейського роду з міста Бродів, що оселилася у Львові. Батько Натана Барух Давид Гермелін обіймав високу посаду хасидського ра-

бина, що передавалася у спадок. Його діяльність виявлялася в духовному лідерстві, наставництві та керівництві єврейської спільнотою. Рабина вважали посередником між Богом і простим народом, благочестивою, безгрішною людиною для якого створювали всі умови щоб він міг присвятити себе спілкуванню з Богом. Фанатична віра в містичний зв'язок між хасидами та рабином є головною особливістю хасидизму – крайнього консервативного напрямку юдаїзму.

Очевидно, що сини духовного провідника виховувалися у винятковій духовно-психологічній атмосфері, що визначила їх погляди та переконання. Річ у тім, що замкнений тип життя общини, повна відмова від будь-якої інтеграції, створення свого мікросвіту на основі релігії і традицій, беззаперечний авторитет батька зумовили непередбачувані, з огляду хасидського віровчення, життєві рішення і позицію нащадків.

Натан Гермелін як і його брат не успадкували релігійної практики та всупереч прихильникам хасидизму отримали світську освіту та світську професію. Зокрема, Еліас став відомим лікарем у Львові, який до початку Другої світової війни очолював відділення єврейської лікарні Якова Раппопорта. Самобутній шлях самореалізації та самоутвердження пройшов й Натан. Доктор юриспруденції, успішний адвокат в Перемишлі, Сучаві (тепер Румунія), Ширці, Львові, згодом став відомим музикантом, організатором музичного життя єврейської громади Львова [8, с. 107]. Варто згадати і про його сина Артура Гермеліна – відомого піаніста-віртуоза.

Аналізуючи життєтворчість Натана переконаємося, що його сім'я є неабияк показовою в питанні зміни свідомості галицьких євреїв. Трансформація їхнього способу мислення, значною мірою, була пов'язана з політикою імперії Габсбургів, зокрема щодо освітнього процесу, а також протистоянням і конкуренцією між прибічниками різних течій юдаїзму. З цього приводу Анна Вараниця зазначає: «З допомогою освіти в процесі модернізації тенденція до асиміляція перемогла тенденцію до ізоляції» [1].

Втім, варто висловити думку про те, що Натан і його брат все ж сповнилися месіанською діяльністю батька. Чітко усвідомлюючи своє призначення, наслідували його у служінні в таких важливих сферах суспільного життя, як медицина, юриспруденція, музика. Крім цього, вони намагалися працювати і реалізовувати себе виключно на користь єврейської громади.

Н. Гермелін розпочав мистецьку активність ще під час адвокатської практики. Розвиток особистості музиканта проходило в одному з найпотужніших осередків музичної культури краю – Галицькому музичному товаристві (ГМТ). У ХІХ – на початку ХХ століть воно відіграло надзвичайно велику, чільну роль для розвитку музичного мистецтва в різних соціальних і національних середовищах. Об'єднувало в собі не тільки сотні меломанів, аматорів-дилетантів, але також видатних музикантів [5, с. 39].

Товариство мало вирішальне значення у виборі подальшої мистецької діяльності Натана. Симфонічний оркестр ГМТ, в якому він довгі роки був скрипалем, став для нього солідною практичною школою в якій формувалися професійні навички й уміння, набувався чималий виконавський досвід [16, с. 36]. Активне творче життя колективу дозволило багатосторонньо зануритися в музичний простір міста і сприяло ще більшому збагаченню та вдосконаленню митця.

В цьому контексті необхідно наголосити на важливості співпраці Н. Гермеліна з тогочасним директором і диригентом товариства, відомим композитором, педагогом і подвижником в царині музичного мистецтва Мечиславом Солтисом. Він належить до авторитетних представників музичної культури Львова ХХ ст. і шанованих особистостей європейської музичної спільноти. Його самовідданість неабияк вплинула на піднесення рівня музичного виконавства й освіти, активізацію концертного життя краю та ключових, в цьому напрямку, контактів з іншими культурними центрами Європи та їх лідерами. Очевидно, що довготривале мистецьке спілкування з М. Солтисом мало значний вплив на становлення в прийдешньому відомого диригента, окреслило пріоритети та орієнтири подальшої творчої діяльності.

До того ж, стимулюванню творчої активності спрямованої на самореалізацію слугували міркування про те, що різні національні середовища Львова (польське, українське) мають власні музичні інституції, товариства, колективи. В той час як єврейська спільнота не володіла настільки розвиненою музичною інфраструктурою. Незважаючи на те, що піднесення єврейської культури, освіти і науки у Львові припадає вже на другу половину ХVІІІ-ХІХ ст., виникнення музичних організацій розпочалося тут тільки в ХХ ст. [4]. Першими були засновані хор єврейської молоді «Кінор» (1902), аматорський гурток мандоліністів «Генсль» (1907), академічний гурток мандоліністів «Мендельсон» (1911), жіночий хор «Zirej Jehud» [10, с. 6].

Як більшість тогочасних єврейських музикантів Натан сформувався асимілюючись в польське музичне середовище. Засвоївши принципи культурного розвитку цієї національної громади, він плекав серйозні наміри для єврейства Львова: вболівав за створення масштабного музичного об'єднання, був прихильником, а згодом й поборником нових національних ідеалів.

Його прагнення були співзвучні єврейському населенню Львова. Близько двадцяти років готувався ґрунт для утворення подібного культурного осередку, яке б гуртувало музикантів-аматорів різного кола інтересів та естетичних пріоритетів. Відтак у 1919 р. було засновано таку поважну

музичну інституцію, як Єврейське музичне товариство (ЄМТ). Цілком природно, що серед переліку його фундаторів був Н. Гермелін [12].

Новоутворене товариство (проіснувало до 1939 р.) очолили відомі у Львові шанувальники музики Соломон Бухштаб (адміністратор) і А. Пльон (артистичний директор) [22, с. 5]. А. Пльон зазначав: «Поширення замилювання музикою в широких верствах єврейського суспільства – це одна з головних цілей товариства» [20, с. 5]. Крім цього, його метою було плекання хорового співу, симфонічної, камерної та мандоліністської музики з особливим акцентом на творчості єврейських композиторів. Просвітницька діяльність полягала також у пропагуванні знань у сфері мистецтва і музики зокрема, влаштуванні конкурсів на написання музичних творів для єврейських музикантів та утримування музичної бібліотеки [21, с. 6].

Відповідно до мети, ЄМТ складалося з кількох музичних колективів: симфонічного оркестру, чоловічого і мішаного хору, оркестру мандоліністів, струнного квартету, а також низки камерно-інструментальних ансамблів.

Симфонічний оркестр ЄМТ відразу ж отримав статус провідного колективу. За нестачею регулярних симфонічних оркестрів у Львові, його симфонічні концерти зайняли чільне місце серед інших репрезентованих товариством імпрез.

Організатором і довголітнім керівником оркестру (1919–1927) став Натан Гермелін. 30 травня 1920 р. відбувся їх подвійний дебют, який високо оцінили львівські рецензенти. Зокрема, А. Пльон писав: «Цей перший симфонічний оркестр, що складається виключно з чинних членів товариства перевищив будь-які очікування, оскільки створив досконалу цілість як щодо звучання, так і до зіграності. Суто оркестрові твори, а саме «Серенада» Мечислава Карловича і Симфонія Вольфганга Амадея Моцарта (Симфонія № 40 g-moll – М. Ф.) були виконані майже бездоганно і з великим натхненням. Фортепіанний концерт Йоганна Себастьяна Баха (Концерт для фортепіано з оркестром d-moll за редакцією Феруччо Бузони – М. Ф.) в прекрасній інтерпретації молодого піаніста Артура Гермеліна приніс велике визнання не тільки досконалому солісту, але й оркестру, який його супроводжував. Публіка повністю заповнила велику залу філармонії і з щирим ентузіазмом приймала усіх виконавців на чолі з невтомним організатором і диригентом оркестру Н. Гермеліном, що було найкращим підтвердженням успіху» [7, с. 7].

Спершу цей колектив налічував 57 музикантів-аматорів. Однак, вже на другому концерті він збільшився до 73 осіб. Привертає увагу цікаве розташування оркестру: віолончелі знаходились посередині сцени, контрабаси навпроти диригента, а духові і струнна групи по боках [15, с. 4–5]. Подібні ініціативи диригента, який не мав належного досвіду керування симфонічним колективом викликають здивування і, водночас, дозволяють збагнути вимір його обдарованості та професійного чуття. Оскільки, музичні критики вперше так інтенсивно акцентували на цьому питанні можемо припустити, що такі упровадження диригента були рідкісними в оркестровій виконавській практиці міста.

Згідно дослідженню Германа Макаренка проблематиці розміщення музикантів оркестру були присвячені пошуки не одного покоління диригентів. Поряд з традиційним «європейським», а згодом «американським» розташуванням часто застосовувався найстаріший – індивідуалізований вид. Пов'язаний з багатьма факторами, зокрема специфікою акустичних умов, ненормативністю складу виконавців, художньою виразністю, він залишається характерним і для сучасних концертних і оперних програм [6, с. 74–75]. Отож, прийняття Н. Гермеліном індивідуальних, в чомусь неординарних рішень пов'язує його з когортою диригентів, що намагалися досягти максимальної рівномірності, монолітності та компактності звучання, що було обумовлено насамперед художніми завданнями.

Непересічність інтерпретацій диригента, заглиблення в задуми композиторів викликали ряд найкращих вражень серед шанувальників музичного мистецтва. Як зауважував Станіслав Ліпанович, Н. Гермеліну вдалося за доволі короткий період діяльності показати стільки замилування і запалу, збудити в широких масах таку міру зацікавлення, що кожен концерт цього товариства мав переповнену залу [11, с. 4–5].

Тогочасні музичні критики одноставно стверджували, що диригент і оркестр піднімають щораз складніші завдання. У відгуку на перший концерт в другому сезоні діяльності СМТ (1920–1921) зазначалося: «Симфонія Йоганна Брамса належить до складних творів як під оглядом технічним, так інтерпретації. Її вміщення в програму першого концерту було кроком не тільки сміливим, але навіть ризикованим (підкреслення – М. Ф.). Але, вочевидь диригент знав, що не тільки сам зможе духовно опанувати цей твір, але й, виконавці, згідно його інтенцій, подолають тему важкого завдання. Виконанням Другої симфонії Брамса оркестр і диригент склали екзамен мистецької зрілості з найвищою відзнакою. Ці музиканти довели, що дозріли до найважчих завдань і вже сьогодні становлять колектив, який здатний дати слухачам найвище артистичне задоволення» [28, с. 3].

Вивчаючи такі особливості диригентського підходу, як добірна комплектація програм та відповідне, до поставлених вимог виконання, переконаємось у тому, що Н. Гермелін започаткував репертуарні та виконавські традиції товариства. Його репертуарна політика, в певній мірі, набула наслідувального характеру в напрямку узвичаєнь симфонічного виконавства Львова від початку ХХ ст. Це підтверджує не лише список виконуваних композицій, в тому числі й польських авторів, але й частково однойменна побудова концертних програм. Наприклад, у часі імпрези, присвяченої сотій річниці смерті Людвіга ван Бетховена, диригент презентував фактично ідентичний перелік творів, якими диригував Адам Солтис на початку 1924 р., в часі третього симфонічного концерту Польської спілки музикантів і Польського музичного товариства. Це були увертюра «Король Стефан» ор. 117 і Сьома симфонія видатного композитора [24, с. 6]. Водночас зазначимо, що прийдешні диригенти оркестру СМТ неодноразово звертатимуться до репертуарного «резерву», закладеного Н. Гермеліном.

Упродовж восьми років його праці колектив виконав значну кількість різножанрової оркестрової музики різних епох і шкіл: Й. С. Баха, Крістофа Віллібальда Глюка, В. А. Моцарта, Л. Бетховена, Фелікса Мендельсона, Франца Шуберта, Йоганна Штрауса, Карла фон Вебера, Й. Брамса, Ріхарда Вагнера, Макса Бруха, Ріхарда Штрауса, Густава Малера, Еріха Вольфганга Корнгольда, Карла Гольдмарка, Антоніна Дворжака, Владислава Желенського, Мечислава Карловича, Миколи Римського-Корсакова, Петра Чайковського.

На особливу увагу заслуговують виконання творів, що вперше звучали у Львові. До них належать Перша симфонія Й. Брамса (1921), «Шехерезада» М. Римського-Корсакова (1922) та уривки з опери «Мертве місто» Е. В. Корнгольда (1926). Крім цього, було влаштовано низку монографічних концертів: з творів Л. Бетховена (1920), Й. Штрауса (1922) і Р. Вагнера (1923).

Не менш, фундаментальним у розвитку цього колективу став мистецький вишкіл, запроваджений диригентом. Його увагу до звучання струнної групи оркестру часто відзначали у пресі. Як правило, кінцевий результат такої праці характеризували на кшталт: шляхетний звук, зіграність, досконалий склад струнних, виконання з правдивим польотом і великою точністю [18, с. 4; 27, с. 4]. Деякі рецензенти писали, що цей оркестр заслуговує на звання «славний» [26, с. 4].

Львівська періодика не переставала сповіщати, що дебют Н. Гермеліна, який не мав відповідних навиків в напрямку диригентури, довів його неабиякі здібності та приніс чималий успіх. Вже після першого виступу симфонічного оркестру Францішек Нойгаузер дивувався з приводу швидкого досягнення диригентом якісного результату. Він визначав такі його ознаки, як бездоганна інтонація, точна ритміка, багатство динамічних відтінків. А батуту «початківця» називав спокійною, але не позбавленою темпераменту [15, с. 4–5]. Вже за два роки, оцінюючи чергову імпрезу товариства, автор висловить своє визнання диригенту, який, на його думку, не ухилився від вичерпності праці та програми, що вимагала від молодого, нещодавно створеного колективу досвідчених музикантів, а частково навіть віртуозів [14, с. 4]. Тоді, Н. Гермелін представив глибоке трактування увертюри «Оберон» К. М. Вебера, сюїти «Шехерезада» М. Римського-Корсакова та Симфонії e-moll А. Дворжака.

Музичні критики відзначали небувалу енергію та сильну волю диригента, його винятковий організаційний хист [13, с. 19]. Наголошували на його опануванні композиторських стилів та особливо-му відчутті духу вагнерівської музики. Пригадаємо, що одним із кращих, згідно з даними преси, йменували концерт, присвячений постаті цього видатного композитора. Бурю емоцій викликали втілення двох уривків з його опери «Загибель богів», зокрема «Жалобного маршу» на смерть Зігфріда [19, с. 5].

Маестро увінчували такими епітетами, як диригент з Божої ласки, «чудотворець», «оживляюча душа» [17, с. 4; 25, с. 4]. На його запалі, що надихав увесь колектив, були зосереджені більшість тогочасних рецензентів [28, с. 3].

З невідомих причин, завоювавши неабияку прихильність львів'ян, Н. Гермелін зникає з об-

рію музичного життя. Життєпис митця не містить жодних відомостей про період 1927–1941 рр. Нажаль, доля настільки обдарованої і видатної особистості видалася трагічною. Ще на початках німецької окупації Львова (1941–1944) диригент закінчив життя самогубством у львівському гетто.

Висновки з даного дослідження і перспективи. Життєтворчість Н. Гермеліна засвідчує його вагому роль у процесі утвердження єврейської спільноти як самодостатньої, трансформації її національної свідомості в напрямку інтеграції у європейській культурний простір. Як важливий репрезентант у сузір'ї диригентів Єврейського музичного товариства, він не тільки забезпечував високий професійний рівень сим-

фонічного оркестру, але й був провідником національної ідей, сприяв піднесенню культурного рівня єврейської громади, пропагував в широких колах слухачів розуміння цінності власної музичної спадщини у європейському контексті.

Перспективи подальших розвідок з окресленої тематики доволі розмаїті. Першочерговим видається вивчення невідомих сторінок життєвого шляху, що стануть цінним доповненням до особистісних характеристик маестро. Проведення аналізу інших сфер діяльності (композиторської, музично-критичної) та встановлення їх взаємодії. Наукове осмислення «творчого портрету» не вичерпується також визначенням специфічного диригентського стилю, інтерпретаційних засад тощо.

Список літератури:

1. Вараниця А. Модернізація галицьких євреїв: ізоляція, асиміляція, освіта [Електронний ресурс] / Анна Вараниця // Збруч, 11 березня 2017. – Режим доступу: <http://zbruc.eu/node/63356> – Назва з екрану.
2. Дращниця О. Відображення концертної діяльності Єврейського музичного товариства у Львові (1919–1924) у публікаціях газети «Chwila» / О. Л. Дращниця // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2014. – С. 48–56. – (Серія: Мистецтвознавство; № 1).
3. Зубеляк М. Музичне життя Львова на сторінках газети Chwila (1919–1921) / М. Зубеляк // Історичні пам'ятки Галичини. Матеріали VI-ї краєзнавчої конференції (4.ІІ.2016). – Львів, 2016. – С. 62–69.
4. Львов. Электронная еврейская энциклопедия [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eleven.co.il> – Назва з екрану.
5. Мазепа Л., Мазепа Т. Шлях до музичної академії у Львові: у 2 т. / Лешек Мазепа, Тереса Мазепа. – Львів: Сполом, 2003. – Т. 1: Від доби міських музикантів до Консерваторії [поч. XV ст. – до 1939 р]. – 287 с.
6. Макаренко Г. До питання розміщення музикантів оркестру: генеза, історія, сучасність / Герман Макаренко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та Національної музичної академії України імені Петра Чайковського. Серія Мистецтвознавство. – Тернопіль-Київ: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка НМАУ ім. П. Чайковського, 2004. – № 1(12). – С. 71–78.
7. ар. Koncert symfoniczny Żyd. Tow. Muzycznego // Chwila, 1920. – № 494. – 01.06. – S. 7.
8. Błaszczyk L. T. Żydzi w kulturze muzycznej ziem polskich w XIX i XX wieku: słownik biograficzny / Leon Tadeusz Błaszczyk. – Warszawa: Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce, 2014. – 351 s.
9. Jakubczyk-Ślęczka S. Żydowskie środowisko muzyczne międzywojennego Lwowa / Sylwia Jakubczyk-Ślęczka // Musica Galiciana: Kultura muzyczna Galicji w kontekście stosunków polsko-ukraińskich / pod. red. G. Oliwy. – Rzeszów, 2014. – Т. XIV. – S. 245–254.
10. Kronika. Żydowskie Towarzystwo Muzyczne // Chwila. – 1919. – № 300. – 14 list. – S. 6.
11. Lipanowicz S. Koncert symfoniczny Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego / Stanisław Lipanowicz // Gazeta Lwowska. – 1922. – № 203. – S. 4–5.
12. Muzyka we Lwowie a Żydzi – Stowarzyszenie De Musica [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.demusica.pl/.../plohn_muzykalia_13_judaica_4.pdf – Назва з екрану.
13. Neuhauser F. Ruch muzyczny we Lwowie / Franciszek Neuhauser // Gazeta muzyczna. – 1921. – № 3–4. – S. 19.
14. Neuhauser F. Trzeci koncert symfoniczny Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego / Franciszek Neuhauser // Gazeta Lwowska. – 1922. – № 96. – 7 maj. – S. 4.
15. Neuhauser F. Z muzyki / Franciszek Neuhauser // Gazeta Lwowska. – 1920. – № 125. – 5 czerw. – S. 4–5. – Рецензія на перший симфонічний концерт ЄМТ.
16. Nidecka E. Lwowscy muzycy pochodzenia żydowskiego / Ewa Nidecka // Musica Galiciana / pod red. M. Wierzbieniec. – Rzeszów, 2007. – Т. 10. – S. 36–45.
17. Plohn A. Koncert Straussowski / Alfred Plohn // Chwila. – 1922. – № 1075. – 19 stycz. – S. 4.
18. Plohn A. II Koncert symfoniczny Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego / Alfred Plohn // Chwila. – 1921. – № 1050. – 23 grud. – S. 4.
19. Plohn A. Koncert Wagnerowski / Alfred Plohn // Chwila. – 1923. – 25 stycz. – № 1394. – S. 5.
20. Plohn A. Z Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego / Alfred Plohn // Chwila. – 1920. – № 424. – 19 marc. – S. 5.
21. Plohn A. Żydowskie Towarzystwo Muzyczne / Alfred Plohn // Chwila, 1919. – № 307. – 21 listop. – S. 6.
22. Plohn A. Żydowskie Towarzystwo Muzyczne / Alfred Plohn // Chwila. – 1920. – № 354. – 9 stycz. – S. 5.
23. The Polish pianist Artur Hermelin – Stowarzyszenie De Musica [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.demusica.pl/.../palmon_muzykalia_13_judaica_4\(1\).p...](http://www.demusica.pl/.../palmon_muzykalia_13_judaica_4(1).p...) – Назва з екрану.
24. W zast. E. Moll. Koncert symfoniczny Żydowskiego Towarzystwa Artystyczno-Literackiego // Chwila. – 1927. – № 2930. – 18 maj. – S. 6.
25. W zastępstwie Jarg. II Koncert symfoniczny Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego // Chwila. – 1923. – № 1476. – 19 kwiet. – S. 4.
26. W zastępstwie S. I Koncert symfoniczny Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego // Chwila. – 1922. – № 1271. – 14 wrzes. – S. 4.
27. Zastępca. Koncert Betchowenowski Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego // Chwila. – 1920. – № 695. – 22 grud. – S. 4.
28. Zastępca. I Koncert symfoniczny Żydowskiego Towarzystwa Muzycznego // Chwila. – 1920. – № 639. – 27 pazd. – S. 3.

Ферендович М.В.

Галицкий академический камерный хор

МАЛОИЗВЕСТНЫЕ СТРАНИЦЫ ЖИЗНЕТВОРЧЕСТВА ДИРИЖЕРА НАТАНА ГЕРМЕЛИНА

Аннотация

Статья посвящена жизнетворчеству известного львовского дирижера Натана Гермелина. Проанализированы основы мировоззренческого становления. Выяснено пути развития творческой личности музыканта, определены приоритеты и ориентиры деятельности. Раскрыты художественные инициативы и дана характеристика дирижерского подхода. Освещены достижения маэстро в области исполнительского искусства. Подытожено роль Н. Гермелина в подъеме культурного уровня еврейской общины Львова.

Ключевые слова: жизнетворчество, дирижер, Натан Гермелин, Львов, симфонический оркестр, Еврейское музыкальное общество.

Ferendovych M.V.

Halysky Academic Choir

UNKNOWN CHAPTERS OF THE CREATIVE LIFE OF CONDUCTOR NATAN HERMELIN

Summary

This article is dedicated to the creative life of a famous Lviv conductor Natan Hermelin. Foundations of worldview formation are analyzed. Ways of development of the musician's creative personality are studied. Priorities and landmarks of activity are outlined. Artistic initiatives are discovered and characteristics of the conducting approach are given. Maestro's achievements in the performing art domain are highlighted. The role of N. Hermelin in raising the cultural level of the Jewish community of Lviv is summarized.

Keywords: creative life, conductor, Natan Hermelin, Lviv, symphonic orchestra, Jewish music society.